

Audiència. Ferm en la fe

Benet XVI reflexiona sobre el Salm 3 i conclou que les paraules del Salm obren el nostre cor a la certesa confortadora de la fe. Déu sempre és a prop, fins i tot en les dificultats.

01/11/2011

Estimats germans i germanes,

Reprenem avui les audiències a la Plaça de Sant Pere i, en l'«escola d'oració» que estem vivint junts en

aquestes catequesis dels dimecres, vull començar a meditar sobre alguns Salms, que, com vaig dir el passat mes de juny, formen el «llibre d'oració» per excel·lència. El primer Salm sobre el qual em detindré és un Salm de lamentació i de súplica ple d'una profunda confiança, on la certesa de la presència de Déu és la base de la pregària que brota de la condició d'extrema dificultat en què es troba l'orant. Es tracta del Salm 3, referit per la tradició jueva a David en el moment en que fugí del seu fill Absalom (cf. v. 1): és un dels episodis més dramàtics i soferts de la vida del rei, quan el seu fill li usurpa el tron reial i l'obliga a abandonar Jerusalem per salvar la vida (cf. 2 Sam 15ss). La situació de perill i d'angoixa que experimenta David és, per tant, teló de fons en aquesta pregària i ajuda a comprendre-la, presentant-se com la situació típica en què hom pot recitar un salm com aquest. Tot home pot reconèixer en el clam del salmista

aquells sentiments de dolor, amargor i, alhora, de confiança en Déu que, segons la narració bíblica, van acompanyar David en fugir de la seva ciutat.

El Salm comença amb una invocació al Senyor:

«Senyor, quants n'hi ha que em persegueixen! Són molts els qui s'aixequen contra meu. Són molts els qui diuen de mi: No espereu pas que Déu el salvi» (vv. 2-3).

La descripció que l'orant fa de la seva situació està marcada per tons fortament dramàtics. Tres vegades se subratlla la idea de multitud -«nombrosos», «molts», «tants»- que en el text original s'expressa amb la mateixa arrel hebrea, de manera repetitiva, gairebé insistent, per tal de recalcar encara més l'enormitat del perill. Aquesta insistència sobre el nombre i la magnitud dels enemics serveix per expressar la percepció,

per part del salmista, de l'absoluta desproporció que existeix entre ell i els seus perseguïdors, una desproporció que justifica i fonamenta la urgència de la petició d'ajuda: els opressors són molts, prenen la davantera, mentre que l'orant està sol i inerm, sota el poder dels seus agressors. Nogensmenys, la primera paraula que pronuncia el salmista és «Senyor», el seu crit comença amb la invocació a Déu. Una multitud se li atansa i es rebel·la contra ell, generant una por que augmenta l'amenaça fent-la semblar encara més gran i aterridora. L'orant, però, no es deixa vèncer per aquesta visió de mort, manté ferma la relació amb el Déu de la vida i en primer lloc s'adreça a ell en cerca d'ajuda. Però els enemics tracten també de trencar aquest vincle amb Déu i de disminuir la fe de la seva víctima. Insinuen que el Senyor no pot intervenir, afirmen que ni tan sols Déu pot salvar-lo. L'agressió, per tant, no és només

física, sinó que toca la dimensió espiritual: «*No espereu pas que Déu el salvi*» -diuen-, ataquen el nucli central de l'esperit del Salmista. És l'extrema temptació a la qual es veu sotmès el creient, és la temptació de perdre la fe, la confiança en la proximitat de Déu. El just supera l'última prova, roman ferm en la fe i en la certesa de la veritat i en la plena confiança en Déu, i precisament així troba la vida i la veritat. Em sembla que aquí el Salm ens toca molt personalment: en nombrosos problemes som temptats a pensar que potser fins i tot Déu no em salva, no em coneix, potser no té la possibilitat de fer-ho. La temptació contra la fe és l'última agressió de l'enemic, i a això hem de resistir, així trobem Déu i trobem la vida.

El orant del nostre Salm és cridat a respondre amb la fe als atacs dels impius: els enemics -com he dit- neguen que Déu pugui ajudar; ell, en

canvi, l'invoca, el crida pel nom, «Senyor», i després s'hi adreça amb un «tu» emfàtic, que expressa una relació ferma, sòlida, i tanca en si la certesa de la resposta divina:

«Però tu, Senyor, ets l'escut que em protegeix, tu, la meva glòria, aixeques el meu cap. Quan crido invocant el Senyor, ell em respon des de la santa muntanya»(vv. 4-5).

Ara desapareix la visió dels enemics, no han vençut perquè qui creu en Déu està segur que Déu és el seu amic: roman només el «tu» de Déu, als «molts» es contraposa ara un de sol, però molt més gran i poderós que molts adversaris. El Senyor és ajuda, defensa, salvació, com escut que protegeix qui confia en ell, i li fa aixecar el cap, com a gest de triomf i de victòria. L'home ja no està sol, els enemics no són invencibles com semblaven, perquè el Senyor escolta el crit de l'oprimit i respon des del

lloc de la seva presència, des de la seva muntanya santa. L'home crida en l'angoixa, en el perill, en el dolor, l'home demana ajuda, i Déu respon. Aquest entrellaçament del crit humà i la resposta divina és la dialèctica de l'oració i la clau de lectura de tota la història de la salvació. El crit expressa la necessitat d'ajuda i recorre a la fidelitat de l'altre; cridar vol dir fer un gest de fe en la proximitat i en la disponibilitat a l'escolta de Déu. L'oració expressa la certesa d'una presència divina ja experimentada i creguda, que es manifesta en plenitud en la resposta salvífica de Déu. Això és rellevant: que en la nostra pregària sigui important, present, la certesa de la presència de Déu. D'aquesta manera, el salmista, que se sent assetjat per la mort, confessa la seva fe en el Déu de la vida que, com a escut, l'envolta al seu voltant d'una protecció invulnerable; qui pensava que ja estava perdut pot aixecar el cap,

perquè el Senyor el salva; l'orant, amenaçat i humiliat, és a la glòria, perquè Déu és la seva glòria.

La resposta divina que acull l'oració dóna al salmista una seguretat total, s'ha acabat també la por, i el crit s'asserena en la pau, en una profunda tranquil·litat interior:

«Me'n vaig al llit, i dormo en pau fins que em desperto: el Senyor em sosté. No em fa por la multitud que acampa al meu voltant»(vv. 6-7).

L'orant, fins i tot enmig del perill i la batalla, pot dormir tranquil, en una inequívoca actitud d'abandonament confiat. Al seu voltant acampen els adversaris, l'assetgen, són molts, s'aixequen contra ell, el ridiculitzen i cerquen de fer-lo caure, però ell en canvi se'n va a dormir i dorm tranquil i serè, segur de la presència de Déu. I, en despertar, troba Déu encara al seu costat, com custodi que no dorm (cf. Sl 121, 3-4), que el sosté,

l'agafa de la mà, no l'abandona mai.
La por a la mort ha estat vençuda per
la presència d'aquell que no mor.
Precisament la nit, poblada de
temors atàvics, la nit dolorosa de la
solitud i de l'angoixant espera, ara es
transforma: allò que evoca la mort
esdevé presència de l'Etern.

A la visibilitat de l'assalt enemic,
violent, imponent, es contraposa la
presència invisible de Déu, amb tot el
seu poder invencible. I és a ell a qui,
després de les seves expressions de
confiança, novament el Salmista
adreça la pregària: «Aixeca't, Senyor;
salveu-me, Déu meu» (v. 8a). Els
agressors «s'aixecaven» (cf. v. 2)
contra la seva víctima; qui en canvi
«s'aixecarà» és el Senyor, i serà per
derrocar-los. Déu el salvarà,
responent al seu clam. Per això el
Salm conclou amb la visió de
l'alliberament del perill que mata i
de la temptació que pot fer morir.
Després de la petició adreçada al

Senyor perquè s'aixequi a salvar, l'orant descriu la victòria divina: els enemics que, amb la seva injusta i cruel opressió, són símbol de tot allò que s'oposa a Déu i al seu pla de salvació, són derrotats . Colpejats a la boca, ja no podran pas agredir amb la seva destructiva violència i ni podran ja insinuar el mal del dubte sobre la presència i l'obrar de Déu: el seu parlar insensat i blasfem és definitivament desmentit i reduït al silenci de la intervenció salvífica del Senyor (cf. v. 8bc). D'aquesta manera, el salmista pot concloure la pregària amb una frase de connotacions litúrgiques que celebra, en la gratitud i en la lloança, el Déu de la vida: «*La salvació ve del Senyor. Senyor, beneeix el teu poble!*» (v. 9).

Estimats germans i germanes, el Salm 3 ens ha presentat una súplica plena de confiança i de consolació. Resant aquest Salm, podem fer nostres els sentiments del salmista,

figura del just perseguit que troba en Jesús la seva realització. En el dolor, en el perill, en l'amargor de la incomprensió i de l'ofensa, les paraules del Salm obren el nostre cor a la certesa confortadora de la fe. Déu sempre és a prop -fins i tot en les dificultats, en els problemes, en les foscos de la vida-, escolta, respon i salva a la seva manera. Però cal saber reconèixer-ne la presència i acceptar-ne els camins, com David en fugir de manera humiliant del seu fill Absalom, com el just perseguit del Llibre de la Saviesa i, de forma última i complerta, com el Senyor Jesús en el Gòlgota. I quan, als ulls dels impius, Déu sembla no intervenir i el Fill mor, precisament llavors es manifesta, per a tots els creients, la veritable glòria i la realització definitiva de la salvació. Que el Senyor ens doni fe, ens ajudi en la nostra debilitat i ens faci capaços de creure i de pregar en els moments d'angoixa, en les nits

doloroses del dubte i en els llargs dies del dolor, abandonant-nos amb confiança en ell, que és el nostre «escut» i la nostra «glòria». Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-ferm-en-la-fe/> (31/03/2026)